

عدم سازش امام با دولت بختیار

۷ بهمن ۱۳۹۹ ساعت ۲۰:۰۶

امام خمینی با ردّ هرگونه مذاکره با حکومت بختیار، خواسته‌های خود و مردم را پیگیری نمودند و تا تأسیس جمهوری اسلامی از هرگونه سازش با نماینده گروه‌های غیرقانونی خودداری کردند. اشتباه استراتژیک شاپور بختیار در پذیرفتن نخست‌وزیری در بدترین شرایط ممکن، نه تنها گذشته او را در مخالفت با نظام پهلوی از خاطره‌ها زدود، بلکه او را به آخرین نشانه حیات نظام سیاسی پهلوی و مانعی در برابر انقلاب، که می‌بایست هرچه زودتر محو شود، تبدیل کرد.

محمد رضا پهلوی، تقریباً سه روز پیش از ترک ایران، در جلسه‌ای به خواست بختیار و با حضور رئیس ستاد ارتش از فرماندهان نظامی خواست که از حکومت بختیار حمایت کنند. بختیار نیز با حمایت نظامیان و به منظور جلب نظر مردم انقلابی، ساواک را منحل، زندانیان سیاسی را آزاد و سانسور مطبوعات را لغو کرد. ۱ با ردّ اقدامات بختیار توسط مردم انقلابی، وی عملاً در مقابل ملتی قرار گرفت که رژیم گذشته را نمی‌خواست؛ چراکه بختیار می‌خواست حافظ وضع موجود باشد و غرب نیز همه امید خود را به او بسته بود. اگر پیش‌ازین آمریکا و انگلیس همه‌روزه محمد رضا را قوت قلب می‌دادند، اکنون همین سیاست را در قبال بختیار پیش گرفتند. ۲ با این همه بختیار به خوبی می‌دانست که وقتی می‌تواند دولتی با ثبات برقرار کند که با آیت‌الله خمینی به سازش برسد. بر همین اساس سعی می‌کرد با ملاقات‌های رودرو با امام بر مشکلات فائق آید. در این میان امام خمینی نسبت به تأسیس شورای نیابت سلطنت، که توسط محمد رضا پهلوی قبل از خروج او از کشور تشکیل شده بود و بختیار می‌خواست از طریق آن به برگزاری فرماندوم بپردازد، واکنش نشان داد و اعلام کرد به‌زودی یک شورای انقلابی موازی برای «نظارت و هدایت» فرایند انتقال قدرت در جهت تأسیس جمهوری اسلامی تشکیل خواهد داد. ۳ امام با ردّ هرگونه سازشی، با بختیار اتمام حجت کردند. بیانات و خودداری امام از پذیرش هرگونه مصالحه‌ای با حکومت موقت بختیار از یک‌سو و تلاش بختیار برای مسالمت‌آمیز بودن انتقال سیاسی سبب شد ایده اصلی مردم مبنی بر «برقراری حکومت اسلامی» بر قصد بختیار که «اجرای کامل قانون اساسی مشروطه» بود، به پیروزی برسد. این پیروزی نقطه پایانی بر حیات سیاسی بختیار در ایران بود.

منابع:

۱. وحید سینایی، دولت مطلقه، نظامیان و سیاست در ایران، مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۹۶، ص ۴۷۹.
۲. عبدالله شهبازی، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۶، ج ۲، ص ۶۰۵.
۳. خاویر گرو، دولت کارتر و فروپاشی دودمان پهلوی، ترجمه غلامرضا علی بابایی، تهران، کتاب پارسه، ۱۳۹۷، ص ۲۸۰.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48173/بختیار-دولت-امام-سازش-عدم>